

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Vår ref.
14/03759-3

Deres ref.
14/3683

Dato
07.10.2014

Høring – Evaluering av kvoteordningen

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) benytter kvoteplasser kun til ph.d. utdanning, hvilket gjenspeiles i våre innspill og kommentarer. Det er viktig å presisere at ph.d.-kandidat i dette tilfellet er en kvotestudent. NMBU har følgende kommentarer:

1.1 Kvoteordningen som virkemiddel for internasjonalisering av norsk høyere utdanning:

1. Har høringsinstansene forslag om alternativ bruk av midlene som ligger i kvoteordningen, som i større grad støtter opp om internasjonaliseringsstrategiene for norsk høyere utdanning?

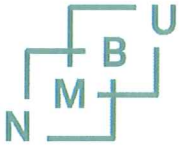
1. NMBU ønsker å samle virkemidler for å fremme kvalitet og gi støtte til kandidatenes feltarbeid, faglig deltakelse, samt finansiering av institusjonens faglig og administrative apparat.

Strategien for internasjonalisering av norsk høyere utdanning har stort fokus på vestlige land og BRIKS-landene, og det kan være hensiktsmessig at kvoteordningen rettes mot land som faller utenfor, særlig fattige land i Sør. Vi er imidlertid positivt innstilt til en bredere, generell anvendelse av kvoteordningen, eller andre felles stipendprogrammer, slik at disse land ikke faller helt utenfor. I tillegg, utvikling av stipendprogrammer for gradsstudenter fra land ikke omfattet av dagens kvoteordningen, eksempelvis USA og Canada, kan bidra i stor grad til internasjonalisering av norsk høyere utdanning.

2. Kvoteordningen er en ren mobilitetsordning som legger til rette for at studenter fra definerte land kan ta en gradsutdanning i Norge.

a. Hvordan ser høringsinstansene på en omdefinering av midlene som ligger i ordningen i retning av et partnerskapsprogram, jf. for eksempel Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika og UTFORSK Partnerskapsprogrammet, som i større grad kan romme også andre samarbeidsformer enn studentmobilitet?

2a) NMBU ønsker ikke en komplett omdefinering av midlene, men vi foreslår at kvotemidler kan kombineres med andre midler/programmer. Universitetet har valgt å bruke

kvoteordningen strategisk til forskerutdanning, og ph.d.-kandidater har behov for forskningsmidler. I dag betyr dette at mange kandidater ved NMBU knyttes til prosjekter eller institusjonelle samarbeidsavtaler som garanterer midler til forskning og andre behov. Derved har ordningen allerede en partnerskapsdimensjon, og dette gir oss en mulighet til å videreutvikle mange ulike samarbeid, samt vedlikeholde kunnskap i noen land. Ordningen kunne videre presisere at partnere skal være utdanningsinstitusjoner for å øke kunnskapsoverføring og samle ressurser med partnere som vi har mest felles med.

b. Hvilke land bør et eventuelt partnerskapsprogram rette seg mot?

2. b) Land som institusjonene har langsiktig samarbeid med, som trenger styrking innen de fagfeltene hvor norske institusjoner har noe å tilby, som er relevante i forhold til Norges og universitetenes globale engasjement og ansvar, og land som ellers faller utenfor andre ordninger.

c. Hva slags samarbeidsaktiviteter bør et eventuelt partnerskapsprogram rette seg mot?

2. c) Et partnerskapsprogram bør rettes seg mot forskning. Det kan bli verdifullt for kandidater, veiledere, eventuelt veiledere i hjemlandet, og øvrige deltakere at ph.d.-prosjekter er knyttet til konkrete, felles forskningsprosjekter som bidra til eventuelt økt engasjement og kompetanse ved hjeminstitusjon. Dette kan også bidra til økt antall retur av ferdig utdannet kandidater til hjemlandet. Samarbeidsaktiviteter bør bidra til kapasitetsbygging slik at flere kan nås gjennom programmet.

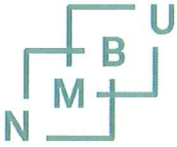
3. Kunnskapsministeren har varslet at han ønsker å legge fram en strategi for forsknings- og høyere utdanningssamarbeid med BRIKS-landene (Brasil, Russland, India, Kina og Sør-Afrika). Dette er land som har status som prioriterte samarbeidsland for Norge innen forskning og høyere utdanning. Samtlige omfattes per i dag av kvoteordningen. Som voksende økonomier og regionale stormakter som investerer tungt i høyere utdanning og forskning, står de også for en stadig større andel av verdens kunnskapsproduksjon.

a. I hvilken grad vurderer høringsinstansene kvoteordningen som et velegnet virkemiddel for økt utdanningssamarbeid med voksende økonomier som BRIKS-landene?

3. a) Kvoteordningen er et velegnet virkemiddel for økt utdanningssamarbeid med BRIKS-landene, men NMBU bruker den fortrinnsvis som et virkemiddel for økt forskningssamarbeid.

b. Hvordan ser høringsinstansene på å benytte midler som i dag ligger i kvoteordningen til å etablere nye former for virkemidler for økt samarbeid med BRIKS-landene?

3. b) Vi samarbeider både med institusjoner i BRIKS-landene og andre land i Sør. Kvoteordningen kan gjerne utvides til et mer omfattende samarbeid med BRIKS-landene hvis det innebærer en tilsvarende utvidelse i volumet. Ordningen bør fortsatt kunne gi kandidater fra andre land i Sør mulighet til å studere i Norge. Fokus kan være på studier som er lite

tilgjengelig eller dårlig utviklet i hjemlandet, men også områder hvor institusjoner har spesielt mye å tilby eller av ulike grunner er av faglig interesse og policy-relevans.

Det er et behov for å heve stipendsatser for kandidater (eventuelt med familier) i Norge, og dette vil bli forsterket av et mål om å trekke flere kandidater fra BRIKS-landene.

1.2 Kvoteordningen som virkemiddel i bistandspolitikken.

1. Rapporten anbefaler at profilen til stipendiatene blir mer styrt av behovet i det landet de er rekruttert fra enn tilfellet er i dag. Hva mener norske institusjoner om denne anbefalingen, og hvordan kan ordningen eventuelt endres for å oppfylle den?

1. Ved NMBU er mange kvoteplasser tildelt ansatte/studenter fra partnerinstitusjoner som i noen tilfeller allerede har et definert forskningsprosjekt (eventuelt et fellesprosjekt). Det er av stor interesse for NMBU at det gjennomføres en selvstendig, reell og grundig faglig evaluering og utvelgelse av kandidater gjennom vanlige råd og prosedyrer, slik at stipendiatene i de fleste tilfeller er styrt av behovet i hjemlandet.

2. Det anbefales videre at ordningen bidrar mer til strategisk institusjonsbygging i utviklingsland enn tilfellet er i dag. Hvordan bør den i tilfellet endres?

2. NMBU mener at bruk av kvoteordningen på ph.d. -nivå bidrar mye mer til institusjonsbygging enn det gjør på bachelor- og master-nivå. Det kunne ha vært enda mer effektivt, dersom ordningen alltid tilknyttet et forskningsprosjekt ved hjeminstitusjon.

3. På hvilken måte kan ordningen anvendes for å styrke det strategiske samarbeidet mellom norske UH-institusjoner og høyere utdanningsinstitusjoner i utviklingsland?

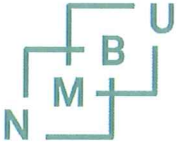
3. Se 1.2.1 og 1.2.2

4. Vil det være en bedre benyttelse av kvoteordningen hvis den ble relatert til andre ordninger under bistandsbudsjettet som for eksempel NORHED?

4. NORHED programmet oppfordrer ikke til ph.d.-studier i Norge (unntak: Etiopia) og norske institusjoner har en begrenset rolle. NORHED er derfor ikke et godt eksempel. Generelt er det en fordel hvis stipendet er knyttet opp til ett større samarbeid. Flere kandidater kan komme fra samme institusjon eller fagfelt, slik at det blir lettere å bygge opp kompetanse på samarbeidsinstitusjon og nasjonalt.

5. Finnes det synergier og/eller motsetninger mellom institusjonens internasjonaliseringsarbeid og samarbeid med utviklingsland? I tilfellet, hvilke?

5. Der internasjonaliseringsstrategier (nasjonalt eller på institusjonsnivå) handler om å samarbeide med de beste internasjonale institusjoner etter konvensjonelle kriterier, kan det være en strategisk motsetning. Det er også reelle problemer ved samarbeid med svakere institusjoner, for eksempel knyttet til å få balanse i forskning og publisering, som krever oppmerksomhet.

6. Deler av kvoteordningen er finansiert over bistandsbudsjettet og hovedmålet for norsk utviklingspolitikk er å bidra til utvikling og fattigdomsreduksjon. Er det synergier og/eller motsetninger mellom disse målsetningene og institusjonenes mål og strategier?

6. NMBU har en målsetting om å bidra til kunnskap om globale utfordringer, blant annet knyttet til miljø, klima, fordeling, matvaresikkerhet og ressurser: dette er bare mulig ved et bredt internasjonalt samarbeid som omfatter et kulturelt, økologisk og sosioøkonomisk mangfold av land og regioner. Dette forsterkes av at internasjonale relasjoner, konflikt og menneskelig sikkerhet også er viktige fagområder for et av våre institutter, og at vi har virksomhet i noen av de mest konfliktutsatte områdene i verden. Det er ikke her man finner de sterkeste partnerne uti fra konvensjonelle kriterier og snevert definerte interesser.

Takk for anledningen til å komme med innspill.

Vennlig hilsen

Ole-Jørgen Torp
Studiedirektør

Vilma Veronica Bischof
Rådgiver